

RENAȘTEREA

„Pe pământ pace,
între oameni bună-
voire.“

Luca, 2, 14

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Apare sub conducerea unui comitet

Redacția și Administrația :
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Nr. 2330/1949 Pres.

† NICOLAE,

*Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop
al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.*

*Iubitului cler și popor: Har și pace dela Dumnezeu
Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

*„Rămâneți întru mine și eu întru
voi. Precum vița nu poate aduce roadă
dela sine, de nu va rămânea în bu-
cium, așa nici voi, de nu veți rămânea
întru mine.“* Ioan 15, 4.

Hristos a înviat!

Iubiții mei fii sufletești,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am săvârșit în pace calea Ma-
relui Post, înfrânându-ne trupul și sufletul dela pornirile lor cele
rele, curățindu-ne inima de simțirile ei vinovate, mărturisin-
du-ne păcatele sub patrafir de preot și primind deslegare,
pentru ca fără de prihană să ne împărtășim cu preacuratul trup
și sânge al Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Și iată, astăzi ne scaldăm în bucuria negrăită a sfintelor
Paști. Ne mângăiem cu frumoasele cântări cari preamăresc pe
Cel ce „cu moartea pe moarte călcând“ a dăruit viață lumii.
Cu aceleași cântări ne întărim credința, că înviind din mor-
mânt — precum a spus mai nainte — Hristos nu mai moare,
ci cu noi va fi până la sfârșitul veacurilor; și tot cu înțelep-
ciunea lor ne luminăm pe întortochiatele cărări ale vieții, ca
să putem răzbate la cununa cea nesticăcioasă a celor ce iu-
besc pe Domnul.

Hristos pentru toți a murit, prin jertfa Sa pe toți ne-a
scos din robia păcatului și a morții, deschizând iarăși pentru
noi toți brațele părintești ale Tatălui celui din ceruri.

Iubiții mei fii sufletești,

Invierea izvorește din jertfă; jertfa izvorește din ascultare;
ascultarea izvorește din iubire; iubirea izvorește din credință.

Credincios a fost Hristos Tatălui care L-a trimis în lume
s'o izbăvească din păcat. Cu iubire dumnezeiască și-a iubit Pă-
rintele, ascultător făcându-se până la jertfă prin moartea cea de
pe cruce. „De aceea și Dumnezeu l-a preainălțat pe Dânsul
— prin înviere — și i-a dăruit lui nume care este mai presus de
orice nume, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece
— și al celor cerești și al celor pământești și al celor de de-
subt“ (Fil. 2, 10-11).

Dumnezeu adevărat și Om adevărat fiind, Hristos a fost
desăvârșit întru toate: și în credință și în ascultare și în iubire
și în jertfă. De aceea puternic este să ne învețe, nu numai cu
vorba, cum fac îndeobște oamenii, ci și cu pilda vieții, a morții
și învierii Sale.

Ce ne învață această dumnezeiască pildă? Ea ne 'nvață
că credința în Cel atotputernic niciodată nu ne face de ru-
șine; că ascultarea de El ne înalță totdeauna; că iubirea de
Dumnezeu și de oameni ne pretinde uneori jertfe mari, dar
aceste jertfe curate niciodată nu rămân nerăsplătite.

Acestea sunt vârtuțile de căpetenie, pe care chivernisim-
du-le cu neadormită trezvie și sporindu-le cu înțelepciune, vom
putea aștepta răsplata pe care-o rânduieste Părintele cel ceresc
tuturor celor în viață „lupta cea bună au luptat“. Cu cre-
dință se cade să fim față de Dumnezeu și față de Republica
Populară Română, cea dintâi fiind chezașia mântuirii noastre

în veacul ce va să vină, iar a doua fiind temelie libertății și
neatârării noastre ca neam. Cu iubire se cuvine să ne purtăm
în viață față de Dumnezeu, Părintele nostru al tuturor și față
de oameni, frații noștri cei întru Hristos, ca și noi să ne facem
vrednici de iubirea Celui Preainalt și de dragostea frățească a
semenilor noștri. Și iarăși, să viețuim ascultând de poruncile
Domnului și de poruncile Inaltei Stăpâniri, după pilda de slujire
ce ne-a dat-o Mântuitorul spălând picioarele ucenicilor Săi —
și după bunele îndemnuri ale dregătorilor cari — după cuvântul
sfântului Apostol Pavel — sunt rânduiți de Dumnezeu spre bi-
nele nostru (Rom. 13, 4). Ascultarea noastră izvorită din iubire
va rodi apoi și jertfa obștească pentru Hristos și pentru frații
noștri, potrivit îndemnului din îndătinata ectenie: „Impreunarea
credinții și împărtășirea Sfântului Duh cerând, pe noi înșine
unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să
o dăm.“

Cu voia Domnului, după două sute cincizeci de ani de
despărtenie și de vrăsmășie, cele două strane din Biserica nea-
mului și-au împreunat credința, iar noi cei de astăzi prăznuim
cele dintâi Paști împreună. Este și aceasta o înviere și o îm-
părtășire a Duhului sfânt, pentru care s'au rugat, au suferit și
s'au jertfit înaintașii noștri. Să dăm slavă și mulțumită lui Dum-
nezeu, pentru toate binefacerile cari suntem încredințați că vor
izvori din această înviere a frăției întru Hristos, prin unitatea
credinței. Și să ne legăm a sta de strajă, ca nici o uneltire
sau ispită sau silă, dinafară sau dinlăuntru, să nu mai fie în
stare să ne desbine și să ne slăbească. În luminata zi a prazni-
cului Invierii să ne juruim că vom păzi în toate zilele vieții
noastre „unitatea duhului întru legătura păcii“ (Efes. 4, 3).

Căci unde e acelaș duh, acolo sunt aceleași simțiri, ace-
leași gânduri și aceleași năzuințe; și unde sunt aceleași nă-
zuințe se săvârșesc lucruri mari, spre fericirea tuturor celor ce
luptă cu nădejdea în biruință.

Ci, unitatea duhului nu o putem păstra decât păstrând
neslăbită legătura noastră de credință și iubire cu Hristos, ră-
mânând întru El, după cum ne povățuește sfânta Evanghelie.
Vlăstarul de viță nu aduce roadă decât rămânând în legătură
sănătoasă cu butucul prin care și trage hrana. Tăindu-se dela
butuc, vlăstarul se vestejește, se usucă, moare și nu mai e bun
de nimic.

Căci dacă fără Hristos nu putem face nimic (Ioan 15, 5),
îmbrăcându-ne întru puterea Lui, toate ne sunt cu putință (Fil.
4, 13). Trăind veșnic împreună cu El, dela o vreme prindem
a săvârși lucrurile cele de laudă în chip firesc, dobândind
credința că nici nu mai lucrăm noi, ci Hristos lucrează, noi
nemați fiind decât niște unelte de cinstire ale Lui. Iar când am
ajuns aici, putem fi încredințați și fericiți că ne-am apropiat de
sfîntenie, adevărat de scopul vieții.

Pe acest drum creștinesc să ne luăm la întrecere, iubiții
mei fii sufletești, așa cum muncitorii depe ogoare, din ateliere,
din fabrici sau din birouri se întrec între dânșii, silindu-se a
săvârși lucru cât mai bun și cât mai mult. Căci după marea
năpastă a războiului din care abia am ieșit, întreagă țara e an-
gajată într-o uriașă muncă de refacere pe toate tărâmurile vieții.
În scopul acesta, Inalta Stăpânire a și întocmit un Plan de Stat,
chemând toată suflarea la luptă pentru cât mai desăvârșita și
cât mai grabnica lui împlinire. Nimănuia nu-i este îngăduit să
se dea la o parte din această luptă uriașă. Dimpotrivă, toți avem
datoria să ne încordăm puterile, punându-le în slujba binelui
obștesc, în slujba poporului. Făcând aceasta, vom avea fiecare
mulțumirea de a ne fi luat partea cuvenită din înnoirea mo-
rală și materială a Republicii Populare Române.

Odată cu primăvara se înnoiesc toate ale firii. Să ne în-

noim și noi cugetele și simțirile, ca să fim făpturi nouă, pentru ca astfel cu neprihănită inimă și cu conștiința datoriei implinim să ne bucurăm de strălucirea lui Hristos cel înviat.

Așa să prăznuim Paștile.

Ori unde am fi de față, să fim mireasma lui Hristos. Să ne facem vestitorii însuflețiți ai înțelegerii și ai păcii între oameni și neamuri; nu ai păcii în care oamenii se robesc unii pe alții, ci ai păcii drepte, care urmărește fericirea tuturor celor ce muncesc, câștigându-și pâinea cea de toate zilele înru sudoarea frunții lor. Să fim neosteniți vestitori ai acestei păci mai ales azi, când spre adâncă noastră durere creștinească se mai găsesc oameni cari nu se sfiesc să ațâțe lumea la un nou războiu. Impotriva lor se ridică însă marea obște a celor ce iubesc pacea și luptă din toate puterile pentru înlăturarea noului prăpăd.

Bunul Dumnezeu să binecuvinte strădaniile celor ce se ostentesc, se roagă și luptă pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor biserici și pentru frățiasca unire a tuturor.

Iubiții mei fii sufletești,

Cu firească duiosie mă adresez acum acelor credincioși ai sfintei noastre Biserici, din județele Mureș, Târnava mică Alba și Sălaj, cari în virtutea unei legiuiri mai nouă s'au desprins din Eparhia noastră și s'au adăogot la Eparhiile vecine, trecând sub părinteasca grijă a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae al Ardealului și a Prea Sfințitului Episcop Nicolae al Orăzii.

Cu prilejul acestei despărțiri, cel dintâi gând al meu se îndreaptă către atotputernicul Părinte ceresc, spre a-i mulțumi pentru ajutorul ce mi l-a dat să vă păstoresc de-alungul celor aproape treisprezece ani.

În al doilea rând rog pe același Tată iubitor, să vă lumineze mințile, să vă întărească credința ortodoxă și să vă înmulțească dragostea, pentru ca astfel să puteți spori în tot lucrul cel bun, care vă face plăcuți înaintea lui Dumnezeu și vă înalță în fața semenilor voștri.

Cu aceste simțăminte vă încredințez iubirii și purtării de grijă a noilor voștri arhipăstori, rugând pe Hristos Domnul nostru, a cărui înviere astăzi o prăznuim, să vă aibă veșnic în paza Sa și să vă ferească de tot răul.

Acum, întorcându-mă iarăși către fiii mei duhovnicești din întreg cuprinsul de Dumnezeu păzitei Eparhii a Clujului, vă doresc tuturor, ca sfintele Paști să le petreceți în pace, în sănătate și în viață neprihănită, și să le ajungeți întru mulți fericiți ani.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți.

Data în Reședința noastră episcopescă din Cluj la praznicul Invierii Domnului din anul 1949.

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor

† **NICOLAE,**

Episcop

DIN PASTORALELE ARHIEREILOR

Din Pastorală I. P. S. Mitropolit
NICOLAE al Ardealului.

„Praznicul Invierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos a sosit iarăși la noi cu toată lumina lui dumnezească. El ne umple iarăși sufletele noastre de bucurie, asigurându-ne că moartea a fost biruită, că ea nu mai stăpânește atotputernică. Noi știm acum că dacă Fiul lui Dumnezeu a înviat cu trupul, El va învia odată și trupurile noastre la viața veșnică cea fericită (I Cor. 15, 20).

Dar nu trebuie să uităm, că Hristos Domnul a înviat după ce prin viața Sa de ascultare către Tatăl și prin moartea Sa a omorât păcatul. Drept aceea numai cine omoară păcatul va avea parte de înviere, va fi izbăvit de moarte, căci moartea este rodul păcatului. Liber de moarte va fi în viața de veci numai acela care se face în viața de aici liber de păcat, adică murind lui.

Să murim deci și noi împreună cu Hristos păcatului, ca să ne împărțăm de învierea Lui. „Căci dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom viețui împreună cu El”, spune apostolul Pavel (Rom. 6. 8).

* * *

Luminându-ne cu prăznuirea celor dintâi Paști pe cari le facem împreună în fața aceluiaș altar al Bisericii noastre strămoșești toți fiii poporului român din Ardeal, după 250 de ani de desbinare, unii pe alții să ne îmbrățișăm și să dăm mulțumită lui Dumnezeu că ne-a ajutat și ne-a învrednicit să ajungem a vedea împlinită și această mare faptă creștinească și românească. Să folosim cu toții prilejul acestei luminate sărbători a Invierii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos ca să ne pătrundem de însemnătatea acestei fapte în viața poporului nostru și uitând tot ce ne-a despărțit, să facem frăția noastră în credința ortodoxă nezdruncinată și legată pe

veci de sfânta noastră Biserică, din neam în neam“.

Din Pastorală P. S. Episcop
NICOLAE al Orădiei.

„Prin voia milostivă și purtarea de grijă neadormită a lui Dumnezeu ne-am învrednicit să petrecem din nou în cugetul nostru, acum o mai adâncă pătrundere și cu o mai adâncă înțelegere, patimile cele înfricoșate, moartea răscumpărătoare și învierea prea mărită a Domnului nostru Iisus Hristos, prin care ni se lămuresc în chip așa de minunat cele mai mari și mai grele taine ale vieții noastre sufletești.

Ne-am cutremurat până în cele mai dinlăuntru ale noastre văzând Satana și slujitorii săi îndrăcit deslănțuindu-și ura înveninată, răutatea turbată și cruzimea negrăită împotriva Fiului lui Dumnezeu și ne-am bucurat nespus astăzi auzind solia dumnezeieștei învieri, vestea marelui și deplinei biruințe a Domnului nostru Iisus Hristos.

Zădarnică ți-a fost bucuria — Satano! Neputincioasă și amăgitoare ți-a fost biruința. Izbânda ta trecătoare s'a făcut izvorul înfrângerii tale vecinice. Căci ascultarea Domnului a zdrobit neascultarea ta, smerenia Domnului a rușinat mândria ta, patima Domnului a vindecat rănilile săgeților tale înveninate, sângele Domnului a spălat prihana celor întinați de tine, moartea Domnului a dat viață nemuritoare celor omorâți de tine, învierea Domnului a jefuit iadul și a umplut grădinile cele de-a-pururi însozite ale raiului cu podoaba sfântă și bine plăcută a dreptilor.

Suflete! Suflete! Deșteaptă-te! Alege-ți drumul vieții, Alege-l așa cum te învață Hristos, prin graiul cutremurător al Sângelui Său vărsat din iubire față de tine. Alege-l, fără șovăire, pentru Hristos și împotriva Satanei, pentru lumină și împotriva întunerecului, pentru virtute și împo-

FOILETON

Câteva însemnări despre zugravii bisericilor românești în veacul al XVI—XIX-lea

de ȘTEFAN METEȘ

Românii din ținutul *Sibiului* sunt oameni cu un gust artistic mai pronunțat, ca cei din alte părți, fiind o parte din ei, așa numiții Mărgineni, oameni liberi, cu posibilități de câștiguri materiale bune, prin negoț și oierit, cari le asigurau o independență și o manifestare națională, prin biserică, cum în alte părți transilvane nu se prea întâlnește. Legați mai întim de biserică, căutau să o împodobească cu tot felul și să asigure existența preotului în mod onorabil, ca și el la rândul său să-și facă datoria față de Dumnezeu și față de credincioșii săi în bună parte călători prin alte ținuturi sau țări străine. În felul acesta se poate spune, că nu-i biserică în aceste părți sibiene, care să nu fie zugrăvită sau împodobită mai bogat cu diferite icoane, cumpărate de zeloși credincioși de acasă sau din drumurile lor îndepărtate prin negoțul și turmele avute. Am semnalat în studiile mele citate o parte din zugravii, cari au frustrat prin arta lor bisericile din aceste părți. Acum vom completa lista lor cu numele altora

sau cu alte opere ale acelorași zugravii, cum de altfel e și scopul acestui scurt studiu.

Sălăștea și Rășinari sunt două centre mai mari și mai bogate în oameni și în avere, în care viața românească pulsează mai viu și sub diferite aspecte, cari dovedesc îndrăzneală, jertfă și iubire de neam, biserică și artă. În aceste două centre puternice cu timpul s'a înghebat prin meșterii locali, și cu contînuitate și tradiție, un fel de școală de zugravii, din care ucenicii, cu produsele lor artistice străbăteau satele și târgurile cu icoanele mult cerute, dacă nu erau chiar angajați efectiv la zugrăvitul zidurilor bisericilor, după modele bizantine învățate sau avute în „erminele” manuscrise.

Biserica veche unită în ruină din Sălăștea a fost zugrăvită, după Nicolae Poloni din 1674, în veacul următor, în 1737, de Ioan Stofevici, care a fost un zugrav de talent, cum se vede din fragmentele de pictură murală publicate.¹²²⁾

Aici sunt doi zugravii localnici și mai adăugăm la operele lor cunoscute și următoarele: 1. dela Vasile Muntean avem o icoană, din 1771, în biserică din Cacova, praporul mănăstirii Sibiului, din 1792, și o icoană Sf. Troiță, din 1801, în biserică cea mare din Poiana. — 2. dela Ioan Popa o cruce de pe pristol, din 1796, care

¹²²⁾ I. Moga în *Anuarul Com. Mon. Istorice*, pentru Transilvania, vol. I (1930—31), Cluj, 1932 p. 150—160.

se afla, în 1905, în proprietatea pictoriței Elisaveta Morariu din Sălăștea.¹²³⁾

În satele din jur Ioan Popa din Craiova zugrăvește frumos, în 1770, biserică veche din Poiana și biserică din Apoldul de jos; Ioan Pop din Făgăraș, în 1771, biserică din Cacova.¹²⁴⁾

În comuna sa natală, în Sălăștea a trăit și a scris Picu-Procopie Petruț (n. 1818 + 1872); a fost un scriitor „ascet”, după cercetarea dlui O. Ghibu,¹²⁵⁾ care posedă o parte din numeroasele sale manuscrise; s'a călugărit, în 1862, la mănăstirea Chela (jud. Vâlcea). A scris vreo 50—60 volume de poezii religioase originale și copii, însă populare. Din aceste s'au păstrat numai 29 volume. Ceeace ne face să vorbim de acest scriitor e faptul, că fiecare volum de poezii e ilustrat frumos și bogat, după modelul picturilor bisericilor noastre. Numai într'un volum păstrat sunt 574 ilustrații cu scene din sf. Scriptură și 157 vignete. Acestea dovedesc, că Picu Petruț era și un iscusit pictor, mai bine zis miniaturist și nu-

¹²³⁾ Ghibu, *Pictorul Ioan Morariu în Telegraful Român*, Sibiu, 1905 no. 115—117.

¹²⁴⁾ *Ibid.*

¹²⁵⁾ Ghibu a publicat 42 din aceste ilustrații miniaturi (24 colorate) în revista *Arta și tehnica grafică*, București, 1940 no. 11 (Mart.—Iun.) p. 19—40; iar Cartojar reproduce 10 miniaturi, din care 4 colorate. *Ibid.* 1938 no. 6 p. 5—11. Un manuscris de rugăciuni cu ilustrații din 1852 al lui P. Picu în Biblioteca Centrală din Blaj, cf. Comșa, *Manuscrisele din bibl. centrală din Blaj*, Blaj 1944, p. 184.

triva păcatului, pentru sfințenie și împotriva desfrâului, pentru bunătațe și împotriva răutății, pentru credință, adevăr, împotriva minciunii, pentru libertatea duhului și împotriva tiraniei păcatului...

* * *

Lucrați și vă rugați pentru pacea lumii, pentru înțelegerea dintre oameni și dintre popoare, căci una din datoriile cele mai de seamă ale ori cărui creștin este, să fie „făcător de pace”, după cuvântul și pilda Dom-

nului Hristos, care a fost cel dintâi și cel mai mare făcător de pace din lume. Căci după nimic nu suspină lumea de astăzi mai mult ca după pace, după o pace dreaptă și statornică, după o pace care să îngduie oamenilor și popoarelor liniștea, libertatea și bucuria muncii ziditoare, împotriva celor ce vor robirea și exploatarea oamenilor muncitori și ai noroadelor, o pace care poartă în sine binecuvântarea lui Dumnezeu.

PURTĂTOARELE DE MIR

În momentul în care Mântuitorul Hristos a fost prins de oamenii trădătorului Iuda, apostolii s'au resfocat ca nu cumva să pună mâna și pe ei. Doar Petru și Ioan au avut curajul să intre în curtea Arhierelui, dar acolo Petru, descoperit de o femeie de serviciu, s'a lăpădat cu jurământ că nu-l cunoaște pe „omul acesta” (Marcu 14, 71).

În decursul patimii, Mântuitorul a fost singur. A suferit cele mai umilitoare chinuri, ducându-și în cele din urmă Crucea pe dealul Căpăținei.

Mulțimile vuiiau de bucurie pentru că omul pe care mai mari lor voiau să-l piardă, a fost condamnat la moarte. În acea zi, mare cât toată istoria, pornirea unei mulțimi încătrănită în ură se delecta de suferința Omului care se socotise pe sine împărat și-și luase chiar și prerogativa de Fiu al lui Dumnezeu.

În această învălmășală de ură satanică din tot convoiul lugubru, doar câteva priviri înduișătoare și pline de sinceră durere acopereau chipul plin de răni al Domnului. Erau acele ale femeilor care i-au cunoscut bunătața, pe care le-a scăpat

dela moarte și cărora le-a dat demnitatea de ființe umane pe care până atunci nu o aveau. „Fice ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe mine — le-a spus Mântuitorul — ci vă plângeți pe voi și pe copiii voștri. Căci iată vin zile, în care se va zice: Ferice sunt cele sterpe și pântecul care n'au născut și sânii care n'au alăptat” (Luca 23, 28-29).

Cu sufletul îmbrăcat în zăbranic de doliu, aceste femei au asistat la toată tragedia Mântuitorului până când a fost pus de Iosif cel din Arimatea în mormântul cel săpat în piatră. „Iar Sâmbăta noaptea târziu, când se lumina spre ziuă cea dintâi a Săptămânii” (Matei 28, 1) — aceleași femei, în întunecul nopții, au plecat spre mormânt spre a unge, după datină, încă odată cu mirresme trupul cel mort al Domnului lor. Riscul lor era mare. La dorința fariseilor, Pilat a admis ca mormântul să fie întărit cu pază, ca nu cumva să vină cineva să fure pe Cel înmormântat. Fără să se gândească la pericolul la care se expuneau, aceste femei înaintau spre mormânt, stăpânite doar de o singură nedumerire. Fiind

slabe, cine le va răsturna piatra cea mare de pe ușa mormântului. Când colo, piatra era răsturnată, și mormântul gol. Iisus a înviat. — „Ce căutați pe cel viu între cei morți — l-a zis îngerul. — Nu este aicea, ci s'a sculat. Aduceți-vă aminte cum v'a grăit vouă, încă fiind în Galileia” (Luca 24, 5-6).

Și acestor femei purtătoare de mir s'a arătat Mântuitorul prima dată după înviere. Lor le-a spus, cu toată dulceața dumnezeescului său glas: „Bucurați-vă” (Matei 28, 9). Pe ele le-a trimis să ducă vestea de bucurie apostolilor lui și tuturor pe care-i vor mai întâlni pe cale, până când va ajunge să fie văzut de mulțime în Galileia.

Duminica a doua după Sf. Paști e Duminica mirosișilor. An de an Biserica prăznuiește cu mare cinste numele acestor femei, ca al unora care și-au pus sufletul și viața lor în slujba Domnului și Mântuitorului nostru. An de an se vestește lumii curajul și devotamentul lor nefățărît spre a arăta lumii creștine pilde de lăpădare de sine și de dragoste curată față de Dumnezeu-Omul.

Devotamentul lor avea să însemneze doar devotamentul de mai târziu al femeilor și mamei creștine care, înaripate de același foc sfânt, aveau să-și transforme casa într'un sanctuar sfânt, unde să palpitate cu căldura toate virtuțile creștine. Inzestrate cu o sensibilitate și vigoare aleasă, femeile sunt cele dintâi chemate să facă din inima lor un locaș al Duhului Sfânt, iar din soțul și copiii cu cari le-a binecuvântat Dumnezeu tot atâtea pilde de credincioșie și smerenie creștină. Unde femeia înțelege lucrul acesta, acolo se

pogoară toată binecuvântarea cerului.

Oamenii mari pe care i-a avut omenirea sunt rodul educației pe care au primit-o dela mamele lor. Cum a știut să știe mama să-și crească copilul în timpul „celor șapte ani de acasă” așa va fi toată viața. Chipul mamei, zâmbetul ei, vorba și fapta ei din epoca de formare a micului lor vlăstar, vor forma hrana lui din tot rostul vieții. Nu înzadar a zis cineva. „Dați-mi mame bune și voi schimba fața lumii.” Marii stâlpi ai Bisericii, au fost rodul educației. Sf. Ioan Gură de Aur a fost fiul Antuzei, Sf. Vasile cel Mare al Emiliei și al vestitei sale bunici Marcrina, Fericitul Augustin al Monicei, iar marele mitropolit Andrei Șaguna, al mamei sale Anastasia, care zi și noapte s'a rugat să nu se rătăcească fiul ei.

Nu trebuie să uităm că dacă imperiul roman a ridicat osânda în care era creștinismul în primele veacuri se datorește împărătesei Elena, care a știut picura, zi de zi, credința creștină în sufletul fiului ei, Constantin cel Mare. Francezii s'au încreștinat datoritei credinței pe care o avea regina Clotilda.

Prin rugăciunile lor continue, femeile și mamele creștine au făcut atâtea fapte mari încât numele lor merită să fie puse alături de acela al fiilor pe care ele l-au crescut. Condușe de aceleași alese sentimente, ele și astăzi se dăruiesc cu aceeași abnegație binelui obștesc, de aceea nu trebuie să surprindă pe nimeni dacă până în ziua de astăzi, în conducerea operelor de caritate, se găsesc totdeauna femei. La Crucea Roșie, în asociațiile de sprigin și aju-

(Continuare în pag. 5)

mai după ce răsfoiești paginile volumelor păstrate, îți dai seamă de spirital inventiv, bogat și capabil să cuprindă orice scenă biblică în ilustrațiile cele mai felurite și colorate, aproximativ vreo 2000 scene și portrete religioase.¹²⁶⁾

Doi dintre învățații români cari au cercetat mai de aproape aceste manuscrise pline de ilustrații religioase, iată în ce cuvinte de prețuire dreaptă se exprimă despre ele: 1. Cartoian zice: „Opera lui Picu Petru, reprezintă astfel sufletul popular românesc în literatura și arta miniaturii”. În toate chipurile date, „se vede ceva din specificul vechii românești... Într'un loc apar clobanul cu căciula în cap, stând turcește pe farbă și cântând din fluter slavă Mântuitorului; în altul se vede stâlpul dela poarta curții lui Irod de care magii își leagă cași; alurea costumul magilor au ceva din coloritul și bogăția costumelor orientale ale Domnilor și boferilor din Principate... și în sfârșit pretutindeni ceva din verdele și aurul platurilor românești. (cf. revista *Artă grafică și tehnică*, București, 1938, nr. 6 (Dec.) p. 11). 2. O. Ghibu, scrie: „Ținute în stil bizantin, lucrările lui Picu n'au totuși aproape nimic din severitatea stilului bizantin grecesc, cu sfinții lui transubstanțialiști, nici din misticismul slav, cu indifințul lui învăluit în străluciri fascinante. Dimpotrivă aici avem de a face cu un stil românesc popular, norocos echilibrat, simplu și natural, care ne încântă ochii și sufle-

mul, deopotrivă cu colorile și formele naturii și platurilor românești, ca și cu modestia și sinceritatea sufletului țărănesc, călț în tradiția religioasă strămoșească” (cf. *Ibid.*, 1940 nr. 11 p. 28).

Nu cunoaștem nicio icoană sau biserică zugrăvită de el, deși ar fi putut face aceasta operă artistică cu mult talent și folos material pentru el și moral pentru și pentru credincioși.

Nicolae zugravul din Ludoșul mare, în 1791, învăța carte și cântare la școala biserică din Sibiu.¹²⁷⁾ Biserica din Sebeșul de sus a zugrăvit-o meșterul localnic Oprean Stan sau Stanovici în 1774.¹²⁸⁾

În biserică din Avrigh avem icoane de toată frumuseța și valoarea artistică, din 1762, fiind opera zugravilor Panu și Pop Ionașcu, iar catapeteazma, din 1807, a zugravilor Teodor și a fiului său Sava.¹²⁹⁾ În legătură cu biserică din Pianul de jos se amintesc zugravii Stan din Plășor - Orăștie (1767), Ioan din Poiana (1805) și Ioan Bena (1808) din Pianul de jos, așezat la mănăstirea Cornet

¹²⁷⁾ Lupaș, *Studii și conferințe*, I, București, 1929 pag. 310.

¹²⁸⁾ Mateiu I, *Insemnări bisericesti din comuna Sebeșul de sus*, Cluj, 1935 p. 3; icoana sf. Nicolae de aici are notat: Sibiu în 16 Oct. 1832, Dumitru Dumitru zugrav *Ibid.*, p. 18.

¹²⁹⁾ Brătulescu în *Omagiu fraților Lapedatu*, București, 1935 p. 187, zugravii icoanelor bisericii din Dobârleu (j Treiscaune) sunt: Barbu (1795) și Ioan Vlăduț (1842) *Ibid.* p. 91.

din Țara Românească, unde i se păstra, încă în 1876 autportretul.¹³⁰⁾

Biserica Sf. Paraschiva din Răstnar e zugrăvită, în 1787-1795, pentru 750 florini de meșterii Gheorghe din Cacova Aiudului și popa Nițu din Gheaja de sus, icoanele împărătești de zugravii Grigorie sin Iacobici și Ioan Kts în 1785-1795, cupola și evangheliștii de Grigorie Ioan sin ego c. în 1760, și o icoană, care reprezintă „Înmormântarea lui Isus”, de zugravii popa Ioan și dascălul Nistor star în 1758(?) se află tot în una din bisericile acestei comune fruntașe.¹³¹⁾

Un pictor din părțile Sibului e și preotul militar (intre 1850-1897), Sava Popovici din Sadu (n. 1818 † 1906), a lăsat și manuscrise istorice prețioase, dela care d. Ștefanescu publică și descrie 4 icoane: Nașterea Fecioarei Maria, Fecioara Maria cu Iisus în brațe, Iisus binecuvântă pâinea și vinul și Coborirea Sf. Duh (din 1875). Pictura e adânc influențată de arta apuseană, în special italiană, pe unde meșterul a trăit ani de zile. Alte 4 icoane sunt în proprietatea unui căpitan N. A.: Nașterea Maicii Domnului, Schimbarea la față a Mântuitorului, Înălțarea Domnului și Rusaliile.¹³²⁾

¹³⁰⁾ Bena, *Monografia comunei Pianul de jos*, Cluj, 1925, p. 26, 68, 71.

¹³¹⁾ E. Cioran, în *Omagiu Mitr. N. Bălan*, Sibiu, 1940, p. 332-4, la ploscomedie e notat „Ioan zugrav”.

¹³²⁾ *Revista istorică română*, XIV, București, 1944, pag. 437-41.

(Va urma).

¹²⁶⁾ Ghibu, *Scriitorul ascet: Picu Procopie Petru din Săliște în Telegraful Român*, 1905 nr. 80-86. — Vezi mai sus cap. III, despre miniaturisti și cap I la început.

RENAȘTEREA SATELOR

IN ȘCOALA PROROCILOR

Cei șapte ani de acasă

Sunt cei dintâi ani ai copilăriei, până la vârsta potrivită pentru a începe școala. În de obște, anii aceștia îi petrecem acasă, în mijlocul familiei, cu părinții și cu frații noștri. Ce vedem și ce auzim în familie se lipește de noi. E zestrea cu care creștem și din care cheltuim în viață. Dacă în mijlocul familiei noastre am văzut și am auzit lucruri frumoase și folositoare, le vom învăța și ne vor prinde bine când vom fi mari. Și iarăși, dacă am văzut și am auzit lucruri slabe, le învățăm și pe acestea spre paguba noastră în viață.

După unele ca acestea nu e greu să înțelegem cât de mare este însemnătatea celor șapte ani petrecuți în mijlocul familiei și cât de grea este sarcina celor chemați să ne dea buna creștere în acest timp al vieții noastre. Când cineva n'a avut norocul să se împărtășească de o creștere îngrijită în familie, scăderea asta îl urmărește de obicei de-alungul întregii sale vieți și lumea spune despre el că-i lipsesc cei șapte ani de-acasă.

Dascălii se tot gâlcevesc să afle care-i chipul cel mai potrivit în care se cuvine să se poarte părinții cu copiii lor, spre a le da o bună creștere. Cei mai mulți recomandă chipul blândețelor, al iertării, al libertății aproape totale pentru tot ce fac copiii. Alții, mai puțin la număr, nu se sfiesc a îndemna pe părinți să pună mâna și pe nuia, spre a-și pedepsi pruncii pentru răutățile ce le săvârșese uneori prea des.

Noi credem că amândouă căile — și a blândeței și a asprimei — sunt bune pentru atingerea scopului. Numai cât ele trebuiesc urmate după împrejurări, după firea și nărvurile copiilor.

Părinții au în vedere totdeauna binele pruncilor lor. De asta nu se îndoiește nimeni. Din iubirea firească față de ei însă uneori prea îi lasă de capul lor, trecând cu vederea până și unele zburdări păgubitoare pentru viața de mai târziu. În asemenea cazuri ei sunt datori să se uite mai aspru la odraslele lor și să le strângă șurubul libertăților. Ca să nu se căiască mai târziu. Nimeni nu le va lua în nume de rău această măsură înțeleaptă. Nici chiar cei ce simt pe pielea lor asprimea măsurii. Dimpotrivă, sunt atâția copii cari, ajunși vârstnici, mulțumesc părinților lor că n' frageda lor copilărie i-au luat mai aspru și nu i-au lăsat să se înrăiască fără să vrea.

Nu e vorba deci să răpești copilului bucuriile nevinovate ale nevâstniciei, ci să-l ferești de primejdiile unei creșteri rele în cei dintâi ani ai vieții. Fiindcă cei șapte ani de acasă sunt aproape hotărâtori pentru toată viața.

De aceea, nu cu puțină dreptate spune și Scriptura Sfântă, cea atât de iubitoare de copii: „Cel ce iubește pe fiul său, îl ceartă, ca mai târziu să se bucure de el“. Și iarăși: „Cel ce este moale cu fiul său, va lega ranele lui“ (Iisus Sirah 30, 1 și 7).

D. P.

mei și le spune lor: Mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, la Dumnezeu meu și Dumnezeu vostru.“

Cel mai mare eveniment pe care l-a cunoscut istoria tuturor timpurilor s'a binevestit prima dată femeilor mironosițe. Și tot o femeie a fost aceea care s'a învrednicit să stea de vorbă cu Mântuitorul înviaț. Maria Magdalena avea să ducă vestea învierii ucenicilor întristați și prin ei tuturor celor ce credeau în dumnezeirea Lui. Și nu trebuie să ne surprindă acest fapt. În momentele cele mai grele prin cari a trecut Fiul lui Dumnezeu, femeile, doar, erau în apropierea Lui. Ele au fost martore la tot chinul Lui și, după o tradiție vrednică de crezare, câmp fața Li era brăzdată de lovituri, scuipată și palmuită, când sudoarea și sângele aproape că-L desfigurau, o femeie, Veronica, l-a dat o năframă să-și ștergă fața. Dragostea și recunoștința ce l-o purta, l-au dat puteri să îndrante privirile dușmănnase ale miilor de sbiri și să-l vină în ajutor.

Cu lacrimi în ochi și cu durere în inimă, femeile au suferit alături de Domnul. Fiecare palmă aplicată peste obrazul Sfântului au simțit-o și ele, iar cuiele ce l-au străpuns mâinile și picioarele le-au străpuns la inimă, cutremurându-le până la adânc. Cu tot focul ranelor, Mântuitorul Hristos s'a înduioșat de jalea lor și le-a zis: „Fiecare ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe mine, ci vă plângeți pe voi și copii voștri“.

Vestea primită de mironosițe despre învierea Mântuitorului, ca și scurta lui convorbire cu Maria Magdalena, nu sunt singurele dovezi despre Inviere. Lor le-a urmat și altele. Privite însă în lumina de fiecarezi, faptele acestea constituie dovada că ele, în primul rând, au nevoie de binecuvântarea cerească întru îndeplinirea creștinească a îndatoririlor lor, ca soții și mame credincioase. Pacea și liniștea familiei e femeia, după cum în mătinele ei este și viitorul, prin educația îngrijită ce o dau copiilor.

Pe pământ pace...

Nicicând n'a răsunat pe buzele mulțimilor un cuvânt, scos mai din adâncul inimii, cum răsună astăzi cuvenitul de „Pace“.

Îl rostesc și vestesc toți aceia, care, iubind cu adevărat pe semenii, luptă cu stăruință pentru înfăptuirea păcii.

Citind, în zilele premergătoare marelui adunări a învățaților țării noastre, într'o gazetă cuvintele: „Înainte, în lupta pentru pace, cultură și progres“, gândul mi-a zăbovit o clipă asupra acestor trei cuvinte și mi-am zis: ce adânc înțeles au ele și ce puțină însemnătate le dau cei mai mulți oameni, chiar și din cei de bună credință.

Se împlinesc aproape douăzeci de veacuri, de când Mântuitorul Hristos, într'o lume tot atât de învâlbărită de patimi ca cea de astăzi, rostea cuvintele: „Pace vouă“, „Pacea mea o las vouă“, precum și îndemnul: „Fiți desăvârșiți precum desăvârșit este și Tatăl vostru cel din ceruri“, prin cari stăruia ca între oameni să se sălășuiască pacea și bunăvoință și cerea înobilarea sufletului, pentru că aceasta o urmărește și adevărata cultură.

Nimeni n'a iubit și nu iubește mai mult viața decât Hristos și Biserica Sa, ori viața — viața adevărată — nu e cu puțință pe pământ, decât în pace, prin cultură, pentru a ajunge la progres.

Praznicul luminat al Invierii Domnului a adus în lume pacea, după care a însetat, veacuri dearândul, omenirea căzută în păcat, — pacea între Dumnezeu și om.

Dar această împăcare înfăptuită prin jertfa de pe Cruce și Invierea Fiului lui Dumnezeu, este o pildă și un îndemn pentru înfăptuirea păcii și între oameni.

Ca ucenici ai lui Hristos trebuie să fim încredințați și să propovăduim și poporului, această convingere, că nu poate sălășlui pace între oameni și popoare decât prin sălășluirea păcii în suflete.

Pacea deci să o cerem fierbinte dela Dumnezeu păcii și al Indurării și să ne străduim a o aduce și între credincioșii noștri, pentru a putea înfăptui apoi ridicarea poporului din negura neștiinței, la cunoștința adevărului descoperirii lui Dumnezeu, ca și la lumina descoperirilor minții omenești, care se străduiește să aducă în omenire mai mult belșug.

Când astfel va fi înțeleasă pacea și cultura de toate popoarele pământului, atunci vom ajunge la adevăratul progres, pe care-l așteptăm și pentru care ne străduim.

Pr. OLIMPIU T. BUCIN

VORBE ÎNTELEPTE

Nu judeca oamenii pripit. Așteaptă întâi să-i cunoști, caută să-i înțelegi, apoi alege dacă ți-i vei face prieteni ori ba.

*

Nu vorbi încruntat sau răstit. Un cuvânt blând bate frazele oricât de alese ar fi ele și întrece cea mai răsunătoare argumentație.

EVANGHELIA

MIRONOSIȚELE

Marcu 19. 1—8.

În zorii zilei femeile au plecat spre grădina unde a fost înmormântat Iisus. De vreme s'au pregătit cu miruri să-I ungă trupul. Pe drum se întrebau mirate, cine le va ridica piatra de pe mormânt. Cele prezise de Domnul în legătură cu învierea Lui cea de a treia zi s'au spulberat și din sufletul lor, de aceea au rămas înmărmurite când au aflat piatra răsturnată și înlăuntrul mormântului pe un inger, îmbrăcat în haine luminoase. „Nu vă păimântați! — le-a zis ingerul — pe Iisus Nazarineanul cel răstignit îl căutați? S'a sculat din morți, nu este aicea. Iată locul unde l-au pus pe el. Mergeți deci și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru

că se va duce mai înainte de voi în Galileea; acolo îl reți vedeți, precum v'a spus vouă“.

Maria Magdalena, îngândurată de cele întâmplate, a mai zăbovit în grădină. Deodată apare un străin. Cu lacrimi în ochi s'a apropiat de el și l-a întrebat: „Domnule, dacă L-ai luat tu, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi lua pe el“. Cu vocea blajină, nuanțată de cel mai cald accent de duioșie curată, Domnul i-a zis — căci străinul nu era altul decât Iisus — „Marie!“ Și în acest moment recunoscând în omul din față pe Iisus, Maria a voit să se prostearnă la pământ, dar Mântuitorul a împiedecat-o: „Nu te atinge de mine... ci mergi la frații

MEDITAȚIE

— In fața Sfântului Potir: Sfințirea —

„Foc și lumină să-mi fie mie preacuratelor și de viață făcătoarele Tale taine“.

(Rând. sf. Cum.)

Focul și lumina sunt elemente esențiale ale vieții materiale: Soarele — centrul de foc și lumină — întretine viața planetei noastre. Fără lumina și căldura soarelui nu poate exista viață și viețuitori pe pământ. Să nu uităm însă că focul și lumina sunt elemente vitale și în planul vieții spirituale. Amândouă deopotrivă cresc și rodesc viața religioasă, viața duhovnicească. Fără focul și lumina cerească — fără sfântul har — viața supranaturală nu poate să odrăslească în inima credincioșilor.

Cele două puteri cerești le găsim și ca simboale ale activității dumnezeiești. Noi le întâlnim pe filele sfintei Scripturi. Prorocul Moise vede focul cel dumnezeesc în două rânduri: „în rugul care ardea și nu se mistuia“ (Ieșire 3) și pe munte la primirea legii, „iar muntele Sinai fumega, că se pogorise Dumnezeu pe dânsul în foc“ (Ieșire, 20, 18). De asemenea sfântul proroc Ilie, aducând jerfă pe muntele Carmil, „s'a pogorît foc dela Domnul și a mistuit arderea de tot“ (III Regi 18, 38).

Legea cea nouă încă ne arată lucrarea dumnezeirii prin mijlocirea focului. Sf. Ioan Botezătorul zice despre Hristos, Domnul nostru: „acesta va boteza cu duhul sfânt și cu foc“ (Mt. 3, 11). Iar Duhul Sfânt, s'a coborât în chip de limbi de foc peste sfinții doisprezece apostoli; și li s'au arătat limbi împărțite de foc și au șezut pe fiecare din ei“ (Fapte 2, 3).

Simbolul luminii este personificat în însuși Domnul Hristos, când ne spune: „Eu sunt lumina lumii. Cel ce îmi urmează mie, nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan 8, 12).

*

Mântuitorule Doamne ai făgăduit la înălțarea Ta, că vei rămâne cu noi și între noi până la sfârșitul veacurilor. Cu adevărat ai împlinit făgăduința. Din ziua când ai mâncat Paștile cu ucenicii în foisorul din Ierusalim, ai rămas cu noi în taina trupului și sângelui Tău, în sf. Euharistie. Mare și covârșitoare este minunea care se săvârșește pe altarele Bisericii Tale. Bogăția darului Tău, este nemăsurată pentru noi! — In planul economiei Tale din Legea veche lucrarea focului cerească se făcea numai la anumite răstimpuri. Dar în legea darului și pe sfântul prestol, focul dumnezeirii, întru prefacerea pâinii și vinului în taina sfântului trup și sânge, se repetă fără sfârșire, de câteori se slujește dumnezeiasca Liturghie.

Doamne și Stăpânul vieții noastre, suntem încredințați prin cuvintele Tale, că Taina aceasta este foc și lumină pentru înnoirea simțurilor.

Tot celui ce crede și cunoaște slăbiciunea și nevolnicia firii omenești,

ea este foc care arde spinii patimilor cari se oștesc întru noi; este lumină care trezește, înviorează simțurile omeoesti, Cugetul creștinesc și inima noastră ne spun că sfântă Taina aceasta, este leac și putere cerească în lupta cu boldurile nestăpânite ale trupului, cu valurile tulburi pe marea cea sărată a acestei vieți. Pe acest drum ne împreună gândul cu un luminat dascăl al Bisericii și zicem: Această sfântă Taină este lumină pentru cei cari odată sau curățit, curățire pentru cei cari acum au de gând să se spele de păcate, putere care împintenește pe cei cari vreau să lupte contra duhului rău și al patimilor.“ (N. Căbasila, Viața în Hristos pag. 93).

Pentru unele ca acestea, cădem milostive, Doamne, înaintea Ta, smeriți plecăm genunchii sufletului nostru și în taina inimii suspinăm zicem: „Cela ce ne-ai dat de bună voie hrană Trupul tău, foc fiind, carele arde pe cei nevrednici, să nu ne arzi Făcătorul nostru, ci mai vârtos intră în alcătuirea mădularelor noastre. Arde spinii tuturor păcatelor, curățește-ne sufletul, sfințește-ne gândurile, întărește-ne încheeturile împreună cu oasele, numărul drept al celor cinci simțuri îl luminează! ...Căci Tu singur ești Bunule, sfințirea și luminarea sufletelor noastre și Ție după cuviință, ca unui Dumnezeu și Stăpân, slavă toți îți înălțăm în toate zilele“. Amin. (Rug. sf. Cum.)

Părintele CĂMPIANU

Lăudați pre Domnul!

Lăudați pre Domnul, toți să-L lăudați
Și cu umilință Lui să vă 'nchinați!
Căci El este mare, căci El este sfânt
Și ca Dânsul nimeni nu-i pe-acest pământ.

Zilele cu soare, nopțile cu stele,
Câmpul cu verdeață, mii de păsărele,
Norii, ploaia, ceața, toate ne vorbesc
De Stăpânul lumii, de Tatăl ceresc.

Ale mării ape ce se 'nalță 'n valuri,
Il slăvesc pe Domnul, când se sparg de maluri,
Vânturi ce merg unde n'ai putea să spui,
Ne șoptesc nouă de puterea Lui.

Freamătul de frunze, murmur de izvoare,
Fiecare rază de la mândrul soare,
Aerul din spațiu ce nu-l poți vedea,
Ne șoptesc în taină de mărirea Sa.

Deci deschideți glasul și slăviți mereu
Pe stăpânul nostru, bunul Dumnezeu!
Căci El este mare, căci El este sfânt,
Și ca Dânsul nimeni nu-i pe-acest pământ.

(Din volumul Lăudați pre Domnul!)

I. TUDUSCIUC

Păziți-vă de profeții mincinoși

In firea omului e înăscută dorința de a nu trăi singur, ci de a trăi în tovărășie cu alți oameni. Dumnezeu însuși ne-a făcut așa ca să dorim legături cu semenii noștri. Și cât de binefăcătoare este această întocmire a firii noastre. Legăturile noastre cu ceilalți oameni ne înlesnesc înmulțirea cunoștințelor, ne îmbunătățesc năravurile și ne înobilează inimile.

Dar pe cât de mult ne pot ajuta tovărășiile bune, pe atât de dăunătoare ne pot fi cele rele. De aceea este mare lucru ca omul să știe în viață de cine să se lege și de cine să se păzească. Sunt unii oameni rățăciți, care în nici un chip nu voiesc să primească în mintea lor învățătura cea sănătoasă, (II, Tim. 4, 3) dumnezeiesc, mântuitoare așa cum de-a adus-o Domnul Iisus Hristos și cum ne-o vesteste sf. Biserica creștină ortodoxă. Tovărășia cu aceștia nu poate decât să ne slă-

bească în credință și să ne molișească și pe noi de nebunia minții lor.

Aceștia sunt un mare pericol pentru sufletele noastre și aceștia sunt sectarii.

Cine n'a auzit vorbindu-se de dânsii, sau n'a cunoscut pe vreunul din ei? Li întâlnești la tot pasul. Mai că întotdeauna cu Scriptura în sân, sau în buzunar, cu fața acoperită de o smerenie prefăcută, dar plini de ură față de cei cari nu cred ca și dânsii. Ei caută cu viclenie să câștige pe cei slabi în credință. Toți spun că ei sunt următorii dreptei credințe. Toți aruncă săgeți de dușmănie la adresa Bisericii de care s'au lepădat.

Dar să-i întrebăm și noi ca sf. Tertulian pe rățăciții din vremea sa: »Până la voi, cari ați răsărit ieri, alaltăieri, n'a fost oare adevăr în ceea ce a învățat Biserica? Adevărul a trebuit să vă aștepte

Purtătoarele de Mir

(Continuare din pag. 3)

toare, de binefacere, de curățire și îngrijire a locașurilor sfinte, premerg femeile.

Inchinându-le gând de aleasă recunoștință pentru tot ceea ce au făcut și vor mai face pentru mai binele Bisericii și al poporului pe care-l păstorește Biserica, ne gândim la sufletul copiilor de azi, pe cari, dacă îi vor crește în duhul tradițiilor noastre consacrate, știm bine că vor ajunge să aducă aceleași alese servicii obștii din care au ieșit, ca și înaintașii noștri.

Mame, gândiți-vă la sufletul copiilor voștri, bine știind că picurând în sufletul lor credința Mântuitorului Hristos, vă asemănați acelor femei, care, în Dumineca Invierii, au alergat la mormânt să ungă cu miresme trupul Domnului. Invățătura creștină picurată în sufletul copilășului vostru e un picur din acest balsam.

In mâinile voastre e viitorul!

a.

pe voi ca să poată ieși la iveală? Până nu ați venit voi n'a fost Evanghelia, n'a fost credință? Botezul a fost înzădar, faptele credinței înzăoar, înzădar sângele și suferințele martirilor? Cum a putut lăsa Dumnezeu ca toți să greșescă și să se rătăcească în aceeași credință?

Am spus că sectarii își scot la tot pasul sf. Scriptură Dar oare unde s'a păstrat aceasta dealungul veacurilor dacă nu în Biserica? Cine îi asigură că sf. Scriptură este cea inspirată de Duhul Sfânt, dacă nu Biserica?

Și chiar dacă recunosc aceste lucruri, cum pot spune că înțelesul pe care-l dau ei sf. Scripturi este cel adevărat? Numai preoții pot spune cât de multă învățătură li se cere până să se poată apuca de tâlcuit înțelesurile atât de adânci ale cărților sfinte. Dar ei, sectarii, niște neștiutori, cari abia pot silabisă cuvintele, ce înțeles să scoată și cum să nu fie greșiți? Tălmăcirea adevărată a sf. Scripturi nu se poate face fără puterea Duhului Sfânt, iar Duhul Sfânt nu lucrează decât în Biserica, printrânsa și cu dânsa. »Cine nu are Biserica de mamă, acela nu poate avea pe Dumnezeu de Tată« zice sf. Ciprian. Iar sf. apostol Petru zice: »Dar mai înainte de de toate trebuie să știți că nici o prorocie a Scripturii nu se tălmăcește dupăcum îl taie capul pe fiecare«. II Petru 1, 20.

Acești profeți mincinoși pândesc la toate răspântiile și așteaptă să se cadă jerfă acei slabi în credință, precum păianjenul șiret pândește musca firavă să-i cadă în rețeaua pricinuitoare de moarte. De aceea trebuie să ne ferim de acești lupi îmbrăcați în piele de oaie, ca nu cumva isco-

